

STORTINGET

Representantforslag 71 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Dokument 8:71 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om tiltak mot seksuell trakassering

Til Stortinget

Bakgrunn

Nesten alle kvinner i Norge har opplevd en eller annen form for seksuell krenkelse, og de siste ukene har tusenvis av kvinner fortalt om trakasseringen de har opplevd, gjennom #metoo-kampanjen, som har synliggjort dette store samfunnsproblemet.

Forslagsstiller påpeker at Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) i 2014 gjennomførte en landsomfattende studie av utsatthet for vold, seksuelle overgrep, trakassering, tap, omsorgssvikt og andre vanskelige livsforhold. I studien framkommer det at 9,4 prosent av kvinnene har blitt utsatt for voldtekt i løpet av livet. Halvparten av kvinnene som rapporterte om voldtekt, hadde blitt utsatt for dette før fylte 18 år. Kun 11 prosent av kvinnene var til medisinsk undersøkelse kort tid etter overgrepet, og en tredjedel hadde aldri fortalt om voldtekten til noen andre.

Forslagsstiller viser til at det i studien står at:

«Seksuelle overgrep mot kvinner ble utført nesten utelukkende av menn. Også overgrep mot menn ble stort sett utført av menn. De fleste kjente overgriperen.»

Konklusjonen i studien er at:

«Alvorlig fysisk vold og grove seksuelle overgrep rammer en betydelig del av befolkningen i Norge, og starter for mange i tidlig barnealder.»

Forslagsstiller påpeker at en undersøkelse fra Amnesty International i 2013 viser at skolen svikter når det gjelder informasjon om seksuelle overgrep og grensetting. Kun 44 prosent av unge mellom 18 og 29 år sier de har fått opplæring eller informasjon om dette på skolen. Samtidig svarer kun 14 prosent at opplæringen om dette temaet som gis i skolen, er god nok. Av undersøkelsen framgår det også at én av fire har opplevd seksuelt krenkende atferd før fylte 16 år.

Forslagsstiller minner om at 573 norske kvinnelige skuespillere for kort tid siden tok et oppgjør med ukulturen i norsk TV, film og teater gjennom oppropet #stilleforopptak.

Forslagsstiller minner om FAFO-rapport 2017:09 Seksuell trakassering i arbeidslivet, som viser at én av fem ansatte i hotell- og restaurantbransjen og helse- og omsorgssektoren blir seksuelt trakassert på jobb. Flere av dem som har blitt utsatt for dette, oppgir at de har fått psykiske plager som følge av hendelsene, eller at hendelsene har bidratt til et ønske om å slutte i jobben. Forslagsstiller viser også til tall fra Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI), som sier at 123 000 arbeidstakere opplever seksuell trakassering på jobb én eller flere ganger i måneden.

Forslagsstiller mener at disse studiene og #metoo-kampanjen dokumenterer at seksuell trakassering og overgrep er et samfunnsproblem. Forslagsstiller mener dette også viser at samfunnet fortsatt reproducerer kjønnsroller og maktulikhet mellom kjønnene.

Etter nåværende likestillingslov § 15 og den kommende likestillings- og diskrimineringsloven (trer i kraft 1. januar 2018) § 13 heter det at:

«Arbeidsgivere og ledelsen i organisasjoner og utdanningsinstitusjoner skal innenfor sitt ansvarsom-

råde forebygge og forhindre trakassering og seksuell trakassering.»

Denne lovhjemmelen pålegger ledelsesansvar, og derfor mener forslagsstiller at ledelse innen både skole og arbeidsliv må ansvarliggjøres.

Forslagsstiller mener at et klart og uttalt standpunkt mot seksuell trakassering er en forebyggende faktor, men at tilfellene som likevel oppstår, må håndteres på en bedre måte. I dag er det for mange som ikke vet hvor de skal henvende seg hvis de blir utsatt for seksuell trakassering. Det fins heller ingen instans som følger opp slike saker på en god nok måte.

Forslagsstiller mener at økt kompetanse er en nødvendig forutsetning for å kunne forebygge seksuell trakassering og overgrep, og at kompetansehevingen derfor må gjennomføres jevnlig og målrettet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes derfor følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at kunnskap om grensesetting, kjønnsroller, seksuell trakassering og voldtekt inngår i utdanningen av lærere, barnevernspedagoger, politi, helsefaglige profesjoner, sosionomer og barne- og ungdomsarbeidere.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for at elevene i barne- og ungdomsskolen, ungdomsskolen og den videregående skolen gjennomfører obligatorisk undervisning og diskusjon om grensesetting, kjønnsroller, seksuell trakassering og voldtekt. Lærere må få tilbud om relevant videreutdanning slik at de kan undervise i dette.
3. Stortinget ber regjeringen sikre et lavterskeltilbud i alle kommuner med tverrfaglig kompetanse for personer som er utsatt for voldtekt og andre seksuelle krenkelser.
4. Stortinget ber regjeringen utrede hvordan arbeidet mot seksuell trakassering kan styrkes i HMS-arbeidet, både gjennom arbeidsmiljøloven og i forskrifter. Utredningen skal innbefatte den lovpålagte opplæringen av verneombud og ledere.
5. Stortinget ber regjeringen sette ned et offentlig utvalg som kartlegger omfanget av seksuell trakassering i arbeidslivet, undersøker hvilke faktorer som påvirker faren for trakassering, og foreslår tiltak som minsker denne risikoen.
6. Stortinget ber regjeringen sørge for en nasjonal informasjonskampanje i regi av Likestillings- og diskrimineringsombudet om seksuell trakassering.
7. Stortinget ber regjeringen gi Likestillings- og diskrimineringsnemnda kompetanse til å håndheve saker om seksuell trakassering.

23. november 2017

Bjørnar Moxnes